

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2008. április 22.*

A C-408/04. P. sz. ügyben,

a Bíróság alapokmánya 56. cikke alapján 2004. szeptember 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: V. Kreuzsitz és M. Niejahr, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a többi fél az eljárásban:

a **Salzgitter AG** (képviselek: J. Sedemund és T. Lübbig Rechtsanwälte),

felperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: M. Lumma és W.-D. Plessing, valamint C. Schulze-Bahr, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, A. Tizzano és L. Bay Larsen tanácselnökök, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, P. Lindh és J.-C. Bonichot (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: J. Swedenborg tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. február 6-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2007. szeptember 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésében az Európai Közösségek Bizottsága az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-308/00. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2004. július 1-jén hozott ítéletének (EBHT 2004., II-1933. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amelyben az Elsőfokú Bíróság részben megsemmisítette a Németország által a jelenleg a Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) név alatt összevont Salzgitter AG, Preussag Stahl AG és a csoport acélipari leányvállalatai részére nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. június 28-i 2000/797/ESZAK bizottsági határozatot (HL L 323., 5. o., a továbbiakban: vitatott határozat). Csatlakozó fellebbezésében a Salzgitter AG (a továbbiakban: Salzgitter) a megtámadott ítélet részleges hatályon kívül helyezését kéri.

Jogi és ténybeli háttér

- 2 A megtámadott ítélet 1–5. pontjában az Elsőfokú Bíróság a következőképpen mutatta be a jogi hátteret:

„1. Az ESZAK 4. cikk értelmében:

»A közös szén- és acélpiaccal összeegyeztethetetlennek minősülnek, és így az e szerződésben meghatározott feltételek mellett eltörrendőek és tilosak a Közösségen belül:

[...]

- c) az államok által bármilyen formában nyújtott szubvenciók, támogatások vagy az általuk kivetett különleges terhek.«

2. Az ESZAK 67. cikk szerint:

»(1) Az érintett kormánynak a Bizottság tudomására kell hoznia minden olyan tagállami lépést, amely érzékelhető hatást gyakorolhat a szén- és acélipari verseny feltételeire.

(2) Amennyiben egy ilyen lépés jellegénél fogva a termelési költség-különbségeknek a termelékenységváltozásoktól eltérő módon való lényeges növelésével súlyos egyensúlyi zavarokat okozna, a Bizottság – a Tanácsadó Bizottsággal és a Tanáccsal való konzultációt követően – a következő intézkedéseket hozhatja:

- amennyiben az érintett állam lépése az adott állam joghatósága alá tartozó szén- vagy acélipari vállalkozásokra nézve jár káros következményekkel, a Bizottság engedélyezheti, hogy az állam támogatást nyújtson nekik, amelynek összegét, feltételeit és tartamát a Bizottsággal egyetértésben határozzák meg. [...]

- amennyiben az érintett állam lépése más állam joghatósága alá tartozó szén- vagy acélipari vállalkozásokra nézve jár káros következményekkel, a Bizottság ajánlást intéz az államhoz, hogy ezeket a saját gazdasági egyensúlyával leginkább összeférhetőnek ítélt intézkedésekkel orvosolja.

[...]«

3. Az ESZAK 95. cikk első és második számozatlan bekezdései kimondják:

»Az e szerződésben nem szabályozott minden olyan esetben, amikor a Közösségnek a 2., 3. és 4. cikkben meghatározott valamely célkitűzésének a közös szén- és acélpiacon működése terén és az 5. cikk rendelkezéseivel összhangban történő megvalósításához bizottsági határozat vagy ajánlás tűnik szükségesnek, a határozatot vagy ajánlást a Tanács egyhangúlag hozott hozzájárulásával és a Tanácsadó Bizottsággal folytatott konzultációt követően kell meghozni.

Az esetlegesen alkalmazandó szankciókat ugyanilyen – azonos formában elfogadott – határozatban, illetve ajánlásban kell meghatározni.«

4. Avégből, hogy az acélipari ágazat szerkezetátalakítása követelményeinek megfelelően, a Bizottság az ESZAK 95. cikke rendelkezéseire támaszkodott, hogy a 80-as évek elejétől kezdve olyan közösségi rendszert állítson fel, amely bizonyos korlátozottan meghatározott esetekben engedélyezi állami támogatások nyújtását az acéliparnak. Az acélipar konjunkturális nehézségeivel történő szembenézés végett a rendszert sorozatosan kiigazították. A sorra elfogadott határozatokat erre tekintettel rendszerint »acélipari támogatási kódexeknek« nevezik.
5. A Bizottság 1996. december 18-án elfogadta az acélipari támogatások közösségi szabályainak felállításáról szóló 2496/96/ESZAK határozatot (HL L 338., 42. o.),

amely a hatodik acélipari támogatási kódexet jelenti [(a továbbiakban: hatodik acélipari támogatási kódex)]. E határozat 1997. január 1. és 2002. július 22. között volt hatályban.”

- 3 Ezt követően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 6–11. pontjában a következőképpen ismertette a jogvita előzményeit:

„6. A Salzgitter [...] egy az acélipari ágazatban működő csoport, amely a Preussag Stahl AG-ből és ugyanazon ágazatban működő további vállalkozásokból áll.

7. Németországban a Zonenrandförderungsgesetz (az egykori Német Demokratikus Köztársasággal és az egykori Csehszlovák Köztársasággal határos zóna fejlesztéséhez való hozzájárulásról szóló német törvény, a továbbiakban: ZRFG) 1971. augusztus 5-én fogadták el, és – az időközben bekövetkezett módosításaival együtt – a Bizottság – a törvényben szereplő intézkedéseknek az EK-Szerződés 92. cikke (jelenleg, módosítást követően, EK 87. cikk), valamint az EK-Szerződés 93. cikke (jelenleg EK 88. cikk) fényében történt vizsgálatát követően – [határozatban] [(a továbbiakban: 1971-es határozat)] jóváhagyta. A ZRFG legutóbbi módosításait a Bizottság – mint az EK-Szerződéssel összeegyeztethető állami támogatásokat – jóváhagyta (HL 1993. C 3., 3. o.). A ZRFG 1995-ben végleg hatályát veszítette.

8. Az egykori Német Demokratikus Köztársasággal és az egykori Csehszlovák Köztársasággal közös határ [...] mentén elhelyezkedő minden vállalászati telephely által megvalósított befektetés vonatkozásában a ZRFG 3. cikke speciális értékcsökkenési leírások („Sonderabschreibungen”) és adómentes tartalékok („steuerfreie Rücklagen”) formájában kezdettől fogva adóösztonzókat tartalmazott. A speciális értékcsökkenési leírások abban álltak, hogy a társasági mérlegben – szubvencionált befektetések cím alatt – egy bizonyos – az általános szabályokhoz képest magasabb – mértékű amortizáció volt feltüntethető az illető

vállalkozás említett befektetéseit követő első évben vagy években. Ez a vállalkozás számára csökkentett adóalapot és következésképpen nagyobb likviditást biztosított a befektetéseket követő első évben vagy években, ezáltal likviditási előnyhöz juttatva azt. A vállalkozás hasonló előnyre tett szert az adómentes tartalékok révén is. A speciális értékcsökkenési leírások és az adómentes tartalékok ugyanakkor nem voltak halmozhatók.

9. 1999. március 3-i levelével a Bizottság – miután észlelte a Preussag Stahl AG, a [...] Salzgitter [...] egyik társasága, éves beszámolójában, hogy 1986 és 1995 között a ZRFG 3. cikke alapján többszörös támogatásban részesült – tájékoztatta a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy a hatodik acélipari támogatási kódex 6. cikke (5) bekezdése szerinti eljárás megindítását határozta el a Németország által a Preussag Stahl AG-nek és a Salzgitter [...] többi acélipari leányvállalatának nyújtott támogatások ügyében. Ezen, az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* (HL C 113., 9. o.) 1999. április 24-én kihirdetett határozatával a Bizottság felhívta az érintett feleket a szóban forgó támogatásokkal kapcsolatos észrevételeik megtételére.

10. A közigazgatási eljárás során a Bizottság megkapta a német hatóságok 1999. május 10-i levelében foglalt megjegyzéseit, csakúgy mint az egyetlen beavatkozó érdekelt, a UK Steel Association észrevételeit, amelyeket a Bizottság megküldött a Németországi Szövetségi Köztársaságnak.

11. 2000. június 28-án a Bizottság elfogadta a [vitatott határozatot], mely szerint a ZRFG 3. cikkében szereplő speciális értékcsökkenési leírások és adómentes tartalékok, amelyekben a [Salzgitter] 484 millió, illetve 367 millió német márkás támogatási alappal részesült, a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek. A [vitatott] határozat 2. és 3. cikke szerint a Bizottság kötelezte a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy intézkedjék a fenti támogatásoknak a kedvezményezett általi visszatérítéséről, és felhívta a visszatérítés pontos feltételeinek megjelölésére.”

Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott kereset és a megtámadott ítélet

- 4 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2000. szeptember 21-én benyújtott keresetlevelével a Salzgitter keresetet nyújtott be a vitatott határozat megsemmisítése iránt.

- 5 A 2001. március 29-i végzésben engedélyezték a Németországi Szövetségi Köztársaság beavatkozását a Salzgitter kérelmeinek támogatása végett.

- 6 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ESZAK 67. cikket kizárva a Bizottság helyesen alkalmazta az ESZAK 4. cikk c) pontját a Salzgitternek nyújtott támogatásokra.

- 7 E következtetésre az Elsőfokú Bíróság úgy jutott, hogy a megtámadott ítélet 111–115. pontjában kifejtette különösen, hogy az ESZAK 4. cikk c) pontja és az ESZAK 67. cikk két eltérő területre vonatkozik, mivel az ESZAK 67. cikk nem érinti az állami támogatások kérdését, és hogy a nem kizárólag a szén- és acélipari ágazatban nyújtott támogatások jogi szabályozásának változásaival összefüggő, az első három acélipari támogatási kódex egymást követő elfogadásakor fennálló bizonytalanság nem alkalmas arra, hogy módosítsa értelmezését.

- 8 Az Elsőfokú Bíróság egyébiránt – mint megalapozatlant – elutasította a Salzgitter azon érveit, amelyek az állami támogatás fogalmának és az ESZAK 95. cikknek a Bizottság általi helytelen értelmezésére, valamint a vitatott határozat indokolására vonatkozó kötelezettség megsértésére vonatkoztak.

- 9 Az Elsőfokú Bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a jogbiztonság elvének sérelme nélkül nem írhatja elő a Salzgitter számára 1986 és 1995 között nyújtott támogatások visszatéríttetését, és megsemmisítette a vitatott határozatnak az e határozatban említett állami támogatások Németországi Szövetségi Köztársaság általi visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettséget előíró 2. és 3. cikkét.
- 10 Az Elsőfokú Bíróság a jogbiztonság elvének megsértésére vonatkozó megállapításra úgy jutott, hogy a megtámadott ítélet 174. pontjában úgy ítélte meg, hogy a második és harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása nyomán kialakult helyzet – az 1971-es határozat hatályát, valamint az említett harmadik kódex elfogadását követően ez utóbbi 6. cikke alapján a Salzgitternek nyújtott támogatások bejelentésére vonatkozó kötelezettség hatályát illetően – kétértelmű jogi helyzetet teremtett.
- 11 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a megtámadott ítélet 179. pontjában megállapította, hogy a Bizottságnak tudomása volt a ZRFG értelmében a Salzgitternek nyújtott támogatásokról, mivel a Salzgitter megküldte számára az 1987/1988-as évekre vonatkozó tevékenységi jelentését és éves beszámolóját.
- 12 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 180. pontjában ebből arra következtetett, hogy a bizonytalanságot és az egyértelműség hiányát – jóllehet tudomása volt a Salzgitternek nyújtott támogatásokról – az intézkedés tartós hiányával súlyosbítva, a Bizottság az intézményt terhelő gondos ügyintézés követelményének megsértésével olyan kétértelmű helyzetet teremtett, amelyet – a már nyújtott támogatások visszatéríttetését elrendelő bármilyen lépés megtétele előtt – tisztázni kellett volna. Az Elsőfokú Bíróság így a megtámadott ítélet 182. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottság – a jogbiztonság elvének sérelme nélkül – nem írhatja elő a Salzgitternek 1986 és 1995 között nyújtott támogatások visszatéríttetését.
- 13 E körülmények között az Elsőfokú Bíróság szükségtelennek ítélte, hogy döntsön a vitatott határozatban említett támogatások összegének kiszámításáról.

A felek kérelmei

- 14 A Bizottság fellebbezésében azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz, és a Salzgittert kötelezze a költségek viselésére.
- 15 A Salzgitter kéri a fellebbezés elutasítását, és csatlakozó fellebbezésben a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, amennyiben az részben elutasította keresetét, valamint a vitatott határozat 1. cikkének megsemmisítését, amely „állami támogatásnak” minősíti az általa a ZRFG alapján kapott speciális értékcsökkenési leírásokat és adómentes tartalékokat. Kéri továbbá, hogy a Bíróság a Bizottságot kötelezze a két eljárás költségeinek viselésére.
- 16 A Németországi Szövetségi Köztársaság kéri a Bizottság fellebbezésének elutasítását, a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, amennyiben az részben elutasította a Salzgitter keresetét, valamint kéri a vitatott határozat 1. cikkének megsemmisítését.

A csatlakozó fellebbezésről

- 17 Amennyiben a Bíróság helyt ad a Salzgitter által benyújtott csatlakozó fellebbezésnek, nem szükséges határozni a fellebbezésről, amely teljesen tárgytalanná válik. Ennélfogva először is a csatlakozó fellebbezést kell megvizsgálni.

Az első jogalapról

- 18 Első jogalapként, amely három részből áll, a Salzgitter az ESZAK 4. cikk c) pontjának és az ESZAK 67. cikknek a megsértésére hivatkozik.

Az első jogalap első részéről

– A felek érvei

- 19 Az első jogalap első részét illetően a Salzgitter úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot azon megállapítás során, hogy a Bizottság helyesen járt el, amikor a vitatott határozatban említett támogatásokra nem az ESZAK 67. cikket, hanem az ESZAK 4. cikk c) pontját alkalmazta (a 27/58–29/58. sz., *Compagnie des hauts fourneaux és fonderies de Givors és társai kontra Főhatóság egyesített ügyekben* 1960. május 10-én hozott ítélet [EBHT 1960., 501., 523. o.]; a 30/59. sz., *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra Főhatóság ügyben* 1961. február 23-án hozott ítélet [EBHT 1961., 1., 47. o.] és a C-390/98. sz. *Banks-ügyben* 2001. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-6117. o.] 88. pontja).
- 20 A Salzgitter szerint a 6/69. és 11/69. sz., Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben 1969. december 10-én hozott ítéletből (EBHT 1969., 523. o.) nem következik az, hogy az ESZAK 4. cikk c) pontja már az első acélipari támogatási kódex elfogadását megelőzően tiltotta a nem kizárólag a szén- és acélipari ágazatban nyújtott támogatásokat.
- 21 A német kormány a Salzgitteréhez hasonló érveket ad elő.

- 22 Továbbá úgy érvel, hogy az ESZAK-Szerződés csak a szén- és acélipari ágazatra korlátozott, részleges integrációt valósított meg.
- 23 Hangsúlyozza, hogy figyelemmel az „állami támogatás” EK 87. cikkben foglalt fogalmának tág értelmezésére, amely a „támogatásnak” az ESZAK 4. cikk c) pontjában említett fogalma tekintetében is elfogadást nyert (a C-200/97. sz. Ecotrade-ügyben 1998. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 1998., I-7907. o.]), az ESZAK 4. cikk c) pontjának a vitatott határozatban említettekhez hasonló támogatásokra való alkalmazása teljesen megfosztaná az ESZAK 67. cikket a hatékony érvényesüléstől.
- 24 Az, ha az ESZAK 4. cikk c) pontját nem alkalmazzák a nem kizárólag az acélipari vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra, nem sérti az állami támogatások Bizottság általi ellenőrzését, mivel az EK 87. cikket, az EK 88. cikket és az ESZAK 67. cikket alkalmazni kell rájuk. E támogatások megtiltása jogellenesen korlátozná az EK 87. cikk (3) bekezdésének a)–e) pontjában foglalt kivételek hatályát.
- 25 Ugyanezen kormány úgy érvel, hogy az ESZAK 4. cikk c) pontjában foglalt „bármilyen formában” kifejezés kizárólag az állami támogatás fogalmának a támogatásnyújtás módjaitól való megkülönböztetését célozza, és nem teszi lehetővé e rendelkezés alkalmazásának a vitatott határozatban említettekhez hasonló támogatásokra való kiterjesztését.
- 26 Úgy véli, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben hozott ítélet szerint az ESZAK 67. cikket a nem kizárólag a szén- és acélipari ágazatban nyújtott támogatásokra kell alkalmazni, és hogy ezen ítéletet megerősítette az 59/70. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 1971. július 6-án hozott ítélet (EBHT 1971., 639. o.) és a fent hivatkozott Banks-ügyben hozott ítélet is.

- 27 Véleménye szerint a Németországi Szövetségi Köztársaság teljesítette bejelentési kötelezettségeit azáltal, hogy az EK 87. és az EK 88. cikk alapján bejelentette a Bizottságnak a ZRFG-t, és hangsúlyozza, hogy e tagállamra nem vonatkozott az ESZAK 67. cikk (1) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség, mivel a ZRFG nem gyakorolhatott ez utóbbi rendelkezés értelmében érzékelhető hatást a szén- vagy acélipari verseny feltételeire.
- 28 A Bizottság előadja, hogy a Salzgitter által hivatkozott ítélezési gyakorlat valójában azt mondja ki, hogy az ESZAK 67. cikk nem az állami támogatásokra, hanem kizárólag azon általános intézkedésekre alkalmazandó, amelyeket a tagállamok a gazdasági és szociális politikájuk keretében elfogadhatnak, illetve azon ágazati intézkedésekre, amelyek nem kizárólag a szén- vagy acélipart érintik. Szerinte az ESZAK 4. cikk c) pontja azonban akkor is alkalmazandó a támogatásokra, ha azok általános jellegűek (lásd különösen a fent hivatkozott De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra Főhatóság ügyben hozott ítéletet).
- 29 A Bizottság úgy véli, hogy a német kormány tévesen értelmezi az ítélezési gyakorlatot, mivel nem tesz különbséget az általános intézkedések és az általánosan alkalmazandó támogatási programok között, és hogy a Bíróság a német kormány által hivatkozott ítéletekben sosem utalt általános támogatási programokra.
- 30 Hangsúlyozza, hogy még ha az ESZAK 67. cikket alkalmazni is kellene a jelen ügyben, a Németországi Szövetségi Köztársaság az ESZAK 67. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem tájékoztatta őt arról, hogy a ZRFG-t alkalmazni kívánja az acélipari ágazat vállalkozásaira, és hogy e tagállam e rendelkezés alapján nem hivatkozhat a vitatott határozatban említett támogatásokra vonatkozó – akár hallgatólagos – engedélyre.

– A Bíróság álláspontja

- 31 Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy noha az ESZAK 4. cikk c) pontja megtiltja a szén- és acélipari vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokat, anélkül hogy különbséget tenne az egyedi támogatás, illetve a valamely állami támogatási program keretében nyújtott támogatás között, az ESZAK 67. cikk csak azon védintézkedések címén hivatkozik kifejezetten az állami támogatásokra, amelyeket a Bizottság e cikk (2) bekezdésének első francia bekezdése értelmében engedélyezhet a szén- és acélipari vállalkozások javára akkor, ha ez utóbbiak az általános gazdaságpolitikai intézkedésekből eredően a verseny tekintetében hátrányt szenvednek.
- 32 Továbbá az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az ESZAK 4. cikk és az ESZAK 67. cikk két eltérő területre vonatkozik, mivel az előbbi az ESZAK-Szerződés által közösségi hatáskörbe vont területen eltöröl és megtilt bizonyos tagállami beavatkozásokat, míg utóbbi azon versenytorzításokat kívánja megelőzni, amelyeket a tagállamok által megtartott hatáskörök gyakorlása szükségképpen magában hordoz (lásd a fent hivatkozott Banks-ügyben hozott ítélet 88. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A Bíróság ebből arra következtet, hogy az ESZAK 67. cikk lefedi azon általános intézkedéseket, amelyeket a tagállamok a gazdasági és szociális politikájuk keretében elfogadhatnak, valamint a tagállamok által hozott, a szén- vagy acéliparon kívüli ágazatokra alkalmazandó olyan intézkedéseket is, amelyek azonban az említett iparban érzékelhető hatást gyakorolhatnak a verseny feltételeire (a fent hivatkozott Banks-ügyben hozott ítélet 88. pontja).
- 33 A Bíróság kimondta továbbá, hogy az ESZAK 67. cikkben említett beavatkozások nem lehetnek azok, amelyeket az ESZAK 4. cikk a közös szén- és acélpiaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított, és amelyeket minden formában megszüntetett és tiltott (a fent hivatkozott De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra Főhatóság ügyben hozott ítélet, 44. o.). A Bíróság hangsúlyozta különösen, hogy nem fogadható el ugyanis az, hogy az ESZAK-Szerződés megfogalmazói az ESZAK 4. cikk c) pontjában úgy döntöttek, hogy a tagállamok által bármely formában nyújtott szubvenciót

vagy támogatást meg kell szüntetni és ezek tiltottak, majd az ESZAK 67. cikkben kijelentik, hogy e támogatások – a Bizottság részéről történő engedélyezés nélkül is – elfogadhatóak azzal a feltétellel, hogy a Bizottság által ajánlott intézkedéseket vezetnek be a következmények enyhítése vagy kiküszöbölése érdekében (a fent hivatkozott De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg kontra Főhatóság ügyben hozott ítélet, 43. o.).

34 A Bíróság kifejtette továbbá, hogy az ESZAK 67. cikk (2) bekezdésének első francia bekezdése, amely az ESZAK 4. cikktől eltérve lehetővé teszi védintézkedések címén állami támogatások nyújtását az ESZAK 80. cikkben említett vállalkozások részére, nem tesz különbséget a kimondottan a szén- és acélágazatot célzó támogatások és az általános hatályú intézkedés folytán az ágazatban alkalmazásra kerülő támogatások között (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben hozott ítélet 43. pontja). A Bíróság így kimondta, hogy a kivitelre vonatkozó preferenciális viszontleszámtólási kamatláb olyan támogatásnak minősül, amelyet a jelen ügyben a Bizottságnak az ESZAK 67. cikk (2) bekezdése alapján engedélyeznie kell, amennyiben az az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó ágazatot érinti (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben hozott ítélet 44. pontja).

35 Végül az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó valamely vállalkozásnak nyújtott állami támogatás ugyanolyan versenyellenes hatásokkal jár, függetlenül attól, hogy egyedi támogatásról vagy pedig nem kizárólag a szén- és acélipari ágazatra vonatkozó állami támogatási program alapján nyújtott támogatásról van-e szó.

36 A fenti fejtegetésekre tekintettel meg kell tehát állapítani, hogy az ESZAK 4. cikk c) pontját kell alkalmazni a szén- és acélipari vállalkozásoknak a nem kizárólag a szén- és acélipari ágazatra vonatkozó állami támogatási program alapján nyújtott támogatásokra.

- 37 A német kormány által állítottakkal ellentétben ezen értelmezés nem akadályozza az ESZAK 67. cikk hatékony érvényesülését. Az általános politikai intézkedések ugyanis az ESZAK 67. cikk (1) bekezdése értelmében érzékelhető hatást gyakorolhatnak a szén- és acélipari verseny feltételeire anélkül azonban, hogy állami támogatásnak minősülhének.
- 38 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a Salzgitter az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó vállalkozás, és hogy a vitatott határozatban említett támogatások nem minősülnek az ESZAK 67. cikk (2) bekezdése első francia bekezdésének hatálya alá tartozó védintézkedéseknek.
- 39 Ebből következik, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor kimondta, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a vitatott határozatban említett támogatásokra nem az ESZAK 67. cikk, hanem az ESZAK 4. cikk c) pontja alkalmazandó.
- 40 Így az első kifogás első része nem állja meg a helyét, és azt el kell utasítani.

Az első kifogás második részéről

– A felek érvei

- 41 Az első kifogás második részét illetően a Salzgitter úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottság helyesen járt el,

amikor a vitatott határozatban említett támogatásokra nem az ESZAK 67. cikket, hanem az ESZAK 4. cikk c) pontját alkalmazta, mivel a Bizottság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy valamely acélipari támogatási kódex keretében kiterjessze az ESZAK 4. cikk c) pontjának hatályát.

42 A Salzgitter úgy véli, hogy az ESZAK 95. cikk (1) és (2) bekezdése nem jelent elegendő jogalapot az ESZAK-Szerződés ilyen módosításához, és hogy tiszteletben kellett volna tartani a korábban hatályos ESZAK 95. cikk szerinti eljárást, vagy legalább az ESZAK 95. cikk harmadik és negyedik bekezdése szerinti, „a Szerződés kisebb felülvizsgálatát” célzó eljárást (az 1959. december 17-i 1/59. sz. vélemény [EBHT 1959., 533. o.]).

43 A Bizottság úgy érvel, hogy nem került sor az ESZAK-Szerződés semmilyen felülvizsgálatára, mivel az ESZAK 4. cikk c) pontjának szövege 1952. július 23. óta nem változott.

– A Bíróság álláspontja

44 Az első kifogás első részére adott válaszra tekintettel meg kell állapítani, hogy e kifogás második része – az említett első részben kifejtettekkel megegyező okok miatt – megalapozatlan, és így azt el kell utasítani.

Az első kifogás harmadik részéről

– A felek érvei

45 Az első kifogás harmadik részét illetően a Salzgitter előadja, hogy a megtámadott ítélet 112. és azt követő pontjaiban az Elsőfokú Bíróság tévesen mutatta be a Bizottság határozathozatali gyakorlatát. Úgy véli, hogy a Bizottság nem a 70-es évek elejétől, hanem az ESZAK-Szerződés hatálybalépésétől kezdve ítélte meg úgy, hogy az ESZAK 4. cikk c) pontja csak a kizárólag a szén- és acélipari ágazatban nyújtott támogatásokra alkalmazandó (lásd ebben az értelemben az ESZAK Főhatóság által 1963-ban közzétett, „Az ESZAK-Szerződés 1952-től 1962-ig” című jelentést). Úgy érvel továbbá, hogy a Bizottság az ESZAK 4. cikk c) pontja és az ESZAK 67. cikk értelmezését illetően eltérő gyakorlatot követett a szénipari vállalkozásoknak nyújtott támogatások vonatkozásában az acélipari vállalkozásoknak nyújtott támogatásokhoz képest.

46 A Bizottság szerint a Salzgitternek nyújtott támogatások tekintetében nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a Bizottság a harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása előtt eltérő álláspontot képviselt, mivel ezen álláspont nem szerepelt semmilyen, az említett harmadik kódex hatálybalépése – vagyis 1986. január 1-je – előtt e vállalkozásnak címzett, véglegessé válható egyedi jogi aktusban.

– A Bíróság álláspontja

47 Meg kell állapítani, hogy az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó vállalkozásoknak nyújtott támogatások tekintetében követett bizottsági határozathozatali gyakorlat elemzése nem befolyásolhatja az ESZAK 4. cikk c) pontja és az ESZAK 67. cikk Elsőfokú Bíróság általi értelmezését.

48 Ebből következik, hogy az első jogalap harmadik részét – mint hatástalant – el kell utasítani.

49 A csatlakozó fellebbezés első jogalapját ezért teljes egészében el kell utasítani.

A második jogalapról

– A felek érvei

50 Második jogalapjával a Salzgitter úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az ESZAK 5. cikk negyedik francia bekezdését és az ESZAK 15. cikk első bekezdését, amikor elutasította a vitatott határozat indoklására vonatkozó kötelezettség megsértésére alapított jogalapot.

51 A Salzgitter szerint ugyanis a Bizottság nem fejtette ki az ESZAK 4. cikk c) pontja, illetve az ESZAK 67. cikk hatályával kapcsolatos jogi álláspontjának változását és azt, hogy a jelen ügyben az értékelése milyen okokból tért el a szénipari ágazatban, illetve hasonló ügyekben követett határozathozatali gyakorlatától.

52 A német kormány hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak az ESZAK 4. cikk c) pontjára vonatkozó jogi álláspontjának változása a vitatott határozat részletesebb indokolását követelte volna meg.

53 A Bizottság úgy érvel, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex közzététele után változott meg a gyakorlata, és hogy előbbi e tekintetben megfelelő indokolást tartalmaz. A Bizottság különösen e harmadik kódex indokolása I. pontjának harmadik és negyedik bekezdésére hivatkozik. Cáfolja a különleges indokolási kötelezettség fennállását, mivel szerinte az e területen fennálló tájékoztatási kötelezettsége csak az ESZAK 95. cikk első bekezdésének és az ESZAK 15. cikk harmadik bekezdésének van alávetve.

– A Bíróság álláspontja

54 A Salzgitter előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozat indokolására vonatkozó kötelezettség megsértésére alapított jogalap megalapozatlan, és azt el kell utasítani.

55 A fellebbezés keretében a Bíróság általi felülvizsgálat alá tartozó jogkérdésről van szó (a C-166/95. P. sz., Bizottság kontra Daffix ügyben 1997. február 20-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-983. o.]).

56 Az EK 253. cikkre vonatkozó és az ESZAK 15. cikkre is alkalmazható állandó ítélkezési gyakorlat szerint a sérelmet okozó aktus indokolását a szóban forgó aktus természetéhez kell igazítani, és ebből az indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az intézmény – mint az aktus kibocsátója – érvelésének, oly módon, hogy az az érintettek számára lehetővé tegye a meghozott intézkedések indokainak megismerését, a Bíróság számára pedig a felülvizsgálat gyakorlását. Az indokolással szemben nem követelmény az, hogy minden releváns ténybeli és jogi elemet részletezzen, mivel

azt a kérdést, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nemcsak annak szövege, hanem összefüggései, valamint az érintett ügyben irányadó jogszabályok összessége tekintetében kell értékelni (lásd a C-501/00. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6717. o.] 73. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

57 A megtámadott ítélet 184. pontjában az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Salzgitter által hivatkozott első három jogalapnak az Elsőfokú Bíróság általi felülvizsgálata megfelelően bizonyítja, hogy a vitatott határozat tiszteletben tartotta az indokolási kötelezettséget.

58 A vitatott határozat a 66. pontjában ugyanis világosan és egyértelműen kifejti azon elemzést, amellyel a Bizottság igazolja az ESZAK 4. cikk c) pontjának a szóban forgó támogatásokra való alkalmazását. E határozat 67–76. és 126–133. pontjában a Bizottság ezenkívül részletesen kifejti az acélipari támogatási kódexekben foglalt, 1986 óta hatályos különös szabályokat.

59 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozat tiszteletben tartotta az indokolási kötelezettséget.

60 Következésképpen a csatlakozó fellebbezésben foglalt, a vitatott határozat indoklására vonatkozó kötelezettség megsértésére alapított második jogalap megalapozatlan, és azt el kell utasítani.

61 Ennélfogva a csatlakozó fellebbezést el kell utasítani.

A fellebbezésről

- 62 Első jogalapként, amely hat részből áll, a Bizottság az ESZAK 4. cikk c) pontjának, valamint a harmadik, negyedik és hatodik acélipari támogatási kódex megsértésére hivatkozik. Második jogalapként a védelemhez való jogának megsértésére hivatkozik.

A második jogalapról

– A felek érvei

- 63 Második jogalapként – amelyet elsőként kell megvizsgálni, mivel az megkérdőjelezi a megtámadott ítélet szabályszerűségét – a Bizottság úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette a védelemhez való jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az első három acélipari támogatási kódex egymást követő elfogadása kétértelmű jogi helyzetet eredményezett, anélkül hogy lehetővé tette volna számára az ezzel kapcsolatos érvei kifejtését.
- 64 Hangsúlyozza, hogy az Elsőfokú Bíróság által a 2003. július 28-i levélben számára feltett kérdésekből nem tűnt ki, hogy a Bizottság terhére lehetne róni a jogi egyértelműség ilyen hiányát.
- 65 A Salzgitter ügy érvel, hogy keresetlevelének 114. pontjában megemlítette a jogi egyértelműségnek az első három acélipari támogatási kódex egymást követő elfogadásából eredő hiányát, és hogy a Bizottságnak így lehetősége volt arra, hogy ezzel kapcsolatban kifejtsé érveit.

66 Úgy érvel továbbá, hogy az Elsőfokú Bíróság nem hagyta figyelmen kívül az eljárás kontradiktórius jellegét, mivel a Salzgitter által az irataiban bemutatott azon tényekre támaszkodott, amelyek a jogbiztonság elve megsértésének fennállását kívánták bizonyítani (a C-110/03. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2801. o.] 27. pontja).

– A Bíróság álláspontja

67 A jelen ügyben az iratokból, és különösen az Elsőfokú Bíróság 2003. július 28-i levelében írásban feltett kérdésekre adott válaszokból kitűnik, hogy az első három acélipari támogatási kódex egymást követő elfogadásakor a Bizottságnak lehetősége volt kifejtetni a valamely általános program alapján az acélipari vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra alkalmazandó szabályozás változását, és nyilatkozni valamely, az EK 88. cikk értelmében elfogadott engedélyező határozatnak az ESZAK-Szerződés keretében való jogi hatályáról. A Bizottság ennek keretében azt is kifejtette, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex 6. cikke előírja a ZRFG értelmében a Salzgitternek nyújtott támogatások bejelentésére vonatkozó kötelezettséget.

68 E körülmények között el kell utasítani a Bizottság azon állítását, miszerint az Elsőfokú Bíróság nem tette számára lehetővé e kérdés megvitatását.

69 Következésképpen a Bizottság második joglapját – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

Az első jogalapról

70 Első jogalapjával a Bizottság két szempontból is vitatja az Elsőfokú Bíróságnak a jogbiztonság elve megsértésére vonatkozó elemzését. Először is előadja, hogy a szóban forgó támogatásokra alkalmazandó szabályok teljes mértékben egyértelműek voltak, másodsor pedig, hogy nem reagált megkésve e támogatásokkal kapcsolatban. Ebből szerinte az következik, hogy jogilag teljes egészében téves az Elsőfokú Bíróság azon elemzése, amelyet a vitatott határozatnak az említett támogatások visszatérítését elrendelő részének megsemmisítésével kapcsolatban kifejtett.

71 A Bizottság előadja továbbá, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor elismerte, hogy valamely támogatás kedvezményezettje hivatkozhat a jogbiztonság elvének megsértésére.

– A szóban forgó támogatásokra alkalmazandó jogi szabályozás egyértelműségéről

– A felek érvei

72 A Bizottság előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az ESZAK-Szerződés, az EK-Szerződés és a különböző acélipari támogatási kódexek egyidejű alkalmazásából eredő jogi helyzet bizonytalan és kétértelmű.

73 A Bizottság először is vitatja az Elsőfokú Bíróság elemzését, miszerint a második és harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása a Bizottság által az 1971-es határozatban a ZRFG számára adott engedély visszavonását eredményezte.

- 74 A Bizottság előadja, hogy az EGK-Szerződés alapján hozott e határozatban foglalt engedélynek az ESZAK-Szerződés keretében nem lehetett hatása, és hogy a ZRFG-ben előírt, az acélipari vállalkozásoknak nyújtott támogatások az első acélipari támogatási kódex közzététele előtt tiltottak voltak (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben hozott ítélet 41–44. pontja). Úgy véli, hogy az 1971-es határozat által adott és az ezt követő engedélyeket csak e kódex értelmében nyilvánították az acélipari vállalkozásokra alkalmazandóknak, és hogy ezen ideiglenes általános engedély 1981. december 31-én, vagyis az említett kódex hatályvesztésének napján lejárt (lásd ebben az értelemben a C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. szeptember 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7869. o.] 115. és 116. pontját).
- 75 A Bizottság továbbá úgy érvel, hogy az ESZAK 67. cikk nem alkalmazható az állami támogatásokra, és hogy az ESZAK 4. cikk c) pontja megtiltja a „bármilyen formában” nyújtott támogatásokat. Úgy véli továbbá, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság nem tájékoztatta őt a Salzgitternek nyújtott támogatásokról, és hogy e tagállam így nem állíthatja, hogy a Bizottság e támogatásokat az ESZAK 67. cikk alapján engedélyezte.
- 76 A Bizottság ezt követően vitatja az Elsőfokú Bíróság elemzését, miszerint a második és harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása további kétértelműséget eredményezett abból adódóan, hogy bizonytalanná vált az említett harmadik kódexnek az állami támogatások bejelentésére vonatkozó kötelezettséget előíró 6. cikkének a ZRFG értelmében az acélipari ágazat vállalkozásainak nyújtott támogatásokra való alkalmazása, mivel e támogatási program már az EK-Szerződés keretében engedélyezés tárgyát képezte.
- 77 A Bizottság úgy véli, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex 6. cikke egyértelműen előírja a Bizottság által az EK-Szerződés alapján már engedélyezett támogatási programok bejelentésére vonatkozó kötelezettséget e programoknak az acélipari vállalkozásokra való alkalmazása érdekében, és hogy az ESZAK-Szerződés keretében nem releváns az új és a létező támogatások közötti különbségtétel, amely Szerződés előírja valamennyi állami támogatás azonnali és kivétel nélküli eltörlését.

- 78 A Salzgitter ügy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, és hogy a Bizottságnak a második és harmadik acélipari támogatási kódexben vagy bármely más közleményben tájékoztatnia kellett volna arról, hogy módosította az ESZAK 4. cikk c) pontjára vonatkozó értelmezését (a C-181/02. P. sz., Bizottság kontra Kvaerner Warnow Werft ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5703. o.] 41. pontja). Különösen azzal érvel, hogy a ZRFG-nek a Bizottság által az EK-Szerződés alapján való többszöri engedélyezése jogos bizalmat keltett e jogszabály jogszerűségét illetően.
- 79 A Salzgitter szerint az ESZAK 4. cikk c) pontja nem alkalmazható a valamennyi gazdasági ágazatra vonatkozó általános tagállami intézkedésekre, mint például a ZRFG-re, amit a Bizottság az első és második acélipari támogatási kódex első preambulumbekzdésében is megerősített. Úgy véli, hogy a Bizottság a közösségi jogot megsértve visszaható hatállyal alkalmazta az ESZAK 4. cikk c) pontját, ami akadályozza hosszú távú befektetési döntéseit (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 119. pontját), és hogy ezen elemzést megerősíti a Bizottságnak a szénágazatra vonatkozó határozathozatali gyakorlata, miszerint a nem kizárólag az említett ágazatban nyújtott támogatásokra az ESZAK 67. cikket kell alkalmazni.
- 80 A Salzgitter ügy érvel, hogy a Bizottság állításával ellentétben a harmadik acélipari támogatási kódex 6. cikke nem tette lehetővé annak megállapítását, hogy a ZRFG-ben előírt adószabályoknak az acélipari vállalkozásokra való alkalmazását ezentúl – a Bizottság által az EK-Szerződés keretében támogatási programként való korábbi engedélyezés ellenére – be kell-e jelenteni az ESZAK-Szerződés alapján.
- 81 A Salzgitter hangsúlyozza, hogy a ZRFG-nek az acélipari vállalkozásokra való alkalmazása semmiképpen nem jelent e cikk értelmében vett, „támogatások nyújtására vagy módosítására irányuló” „szándékot”, mivel a ZRFG alapján a határ menti régióknak már jóval a harmadik acélipari támogatási kódex hatálybalépése előtt nyújtottak támogatást.

82 A Salzgitter hangsúlyozza továbbá, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex 6. cikke nem alkalmazható a ZRFG végrehajtása során nyújtott támogatásokra, mivel ezen, valamely engedélyezett támogatási program alapján nyújtott támogatások létező támogatásnak minősülnek (a C-47/91. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1994. október 5-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-4635. o.]).

83 A Salzgitter szerint a Németországi Szövetségi Köztársaság – azáltal, hogy az EGK-Szerződés keretében 1971-ben bejelentette a ZRFG-t a Bizottságnak – az ESZAK 67. cikknek megfelelően azt mindenképpen a Bizottság tudomására hozta, és a Bizottság az EK-Szerződés alapján bejelentett adóintézkedések engedélyezésével hallgatólagosan elismerte, hogy a szóban forgó intézkedés az ESZAK 67. cikk (1) bekezdése értelmében semmilyen „érzékelhető hatást” nem gyakorol a szén- vagy acélipari „verseny feltételeire”.

84 A német kormány lényegében a Salzgitterével azonos érvelést ad elő.

– A Bíróság álláspontja

85 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy – ahogyan a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában kimondta – az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozatban említett támogatások az ESZAK 4. cikk c) pontjában foglalt tilalom hatálya alá tartoznak.

86 Következésképpen a Németországi Szövetségi Köztársaság nem hivatkozhat arra, hogy a Bizottság az ESZAK 67. cikk alapján állítólag hallgatólagosan engedélyezte e támogatásokat.

- 87 Az Elsőfokú Bíróság azon érvelését illetően, miszerint a Bizottság a második és harmadik acélipari támogatási kódextól kezdve részben visszavonta az 1971-es határozatot, miszerint nem tiltja meg a ZRFG alkalmazását, ami ez utóbbi jogi szabályozását illetően bizonytalanságot eredményezett, emlékeztetni kell arra, hogy az EK-Szerződés 305. cikkének (1) bekezdése szerint „[az EK-Szerződés] rendelkezései nem módosítják az [ESZAK-Szerződés] rendelkezéseit, különösen a tagállamok jogaira és kötelezettségeire, a Szén- és Acélközösség intézményeinek hatáskörére, valamint az említett szerződésnek a közös szén- és acélpiacon működésére vonatkozó szabályait”.
- 88 Ebből következik, hogy az EK-Szerződés és az ESZAK-Szerződés egymástól független szerződések, és hogy az EK-Szerződés, valamint az ennek alapján megállapított másodlagos jog nem járhat hatással az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó területen (lásd ebben az értelemben a 188/80–190/80. sz., Franciaország és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1982. július 6-án hozott ítélet [EBHT 1982., 2545. o.] 31. pontját). Az EK-Szerződés rendelkezései csak másodlagosan, az ESZAK-Szerződésben foglalt különös szabályozás hiányában alkalmazandók (lásd különösen a 328/85. sz. Deutsche Babcock ügyben 1987. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1987., 5119. o.] 6–14. pontját).
- 89 Következésképpen a Bizottság azáltal, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex 1. cikkében megtiltja mind a kizárólag az acélipari ágazatban nyújtott támogatásokat, mind pedig a nem kizárólag az említett ágazatban nyújtott támogatásokat, nem vonhatta vissza hallgatólagosan az 1971-es határozatot.
- 90 Az Elsőfokú Bíróság azon megállapítását illetően, miszerint a második és harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása kétértelműséget eredményezett azon kérdés bizonytalanságából adódóan, hogy a ZRFG további alkalmazását be kell-e jelenteni az említett harmadik kódex 6. cikke értelmében vett „szándék”-ként, először is meg kell állapítani, hogy e cikk kifejezetten előírja, hogy tájékoztatni kell a Bizottságot az olyan támogatási programoknak az acélipari ágazatban való alkalmazására irányuló szándékról, amelyeket a Bizottság az EK-Szerződés rendelkezései alapján már megvizsgált.

91 Ezenkívül az EK-Szerződéstől eltérően az ESZAK-Szerződés nem tesz különbséget az új és a létező támogatások között, mivel az ESZAK 4. cikk c) pontja egész egyszerűen megtiltja a tagállamok által bármely formában nyújtott támogatásokat.

92 A Bíróság kimondta továbbá, hogy az acélipari támogatási kódexek keretében a támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kizárólag a támogatások tényleges nyújtásának időpontjában hatályos szabályok alapján értékelhető (a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 117. pontja).

93 Ebből következik – ahogyan ezt a Bizottság is előadja –, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex 6. cikke világosan és egyértelműen előírta, hogy be kell jelenteni a Bizottságnak a ZRFG alapján az említett kódex hatálybalépése után a Salzgitter számára esetlegesen nyújtott támogatásokat.

94 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor kimondta egyrészt azt, hogy a harmadik acélipari támogatási kódex elfogadása a ZRFG – 1971-es határozatból eredő – engedélyezésének részbeni hallgatólagos visszavonását eredményezte, másrészt pedig azt, hogy a kódex 6. cikke nem teszi lehetővé annak egyértelmű meghatározását, hogy a ZRFG-nek az említett kódex elfogadását követő alkalmazására vonatkozik-e az e cikkben előírt, a „szándék” bejelentésére vonatkozó kötelezettség.

– A Bizottság intézkedési határidejéről

– A felek érvei

95 A Bizottság vitatja, hogy 1998 eleje előtt tudomása lett volna a ZRFG-nek a Salzgitterre való alkalmazásáról, és hogy így késlekedett volna intézkedni.

- 96 A Bizottság úgy érvel, hogy a támogatásban részesülő vállalkozások csak akkor bízhatnak joggal a támogatás szabályszerűségében, ha azt bejelentették, mivel a gondos gazdasági szereplő rendszerint meg tud bizonyosodni arról, hogy ezen eljárást betartották-e (a C-24/95. sz. Alcan Deutschland ügyben 1997. március 20-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-1591. o.] 25. pontja), és hogy az Elsőfokú Bíróság által követett megoldás sérti a jogbiztonságot, és a jogellenes támogatások kedvezményezettjeinek kedvez.
- 97 A Salzgitter és a német kormány előadja, hogy a fent hivatkozott Alcan Deutschland ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben bemutatott eset más, mivel itt nem arról a kérdésről van szó, hogy a gazdasági szereplő jogosan bízhatott-e a nemzeti hatóság aktusainak szabályszerűségében, hanem annak megállapításáról, hogy a Bizottság megfelelő időben intézkedett-e, vagy sem.

– A Bíróság álláspontja

- 98 Az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatnak – a Salzgitter által kapott támogatásoknak a Németországi Szövetségi Köztársaság általi visszatéríttetésére vonatkozó – része hatályon kívül helyezésének kimondásakor úgy ítélte meg továbbá, hogy a Bizottságnak 1988 végétől kezdve tudomása volt e támogatásokról, és mivel 1998 előtt nem intézkedett, e határozat meghozatalával megsértette a jogbiztonság elvét.
- 99 Anélkül, hogy meg kellene vizsgálni azon kérdést, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította-e meg, hogy a Bizottságnak 1988 végétől kezdve tudomása volt a szóban forgó támogatásokról – amit ez utóbbi vitat –, meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet által követett, a jogbiztonság elvének megsértésére vonatkozó érvelés hibás.

- 100 Igaz, hogy a Bíróság kimondta, hogy – még a közösségi jogalkotó által megállapított elévülési idő hiányában is – a jogbiztonság alapvető követelménye kizárja, hogy a Bizottság határozatlan ideig késlekedhessen jogkörei gyakorlásával (lásd ebben az értelemben az 52/69. sz., Geigy kontra Bizottság ügyben 1972. július 14-én hozott ítélet [EBHT 1972., 787. o.] 21. pontját, valamint az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó állami támogatások tekintetében a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 140. és 141. pontját).
- 101 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – ami az EK-Szerződés hatálya alá tartozó állami támogatásokat illeti – az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 10. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben bármilyen forrásból a Bizottság tudomására jut egy feltételezett jogellenes támogatásra vonatkozó információ, a Bizottság késedelem nélkül megvizsgálja az információt.
- 102 Egyébiránt a 659/1999 rendelet 15. cikke kimondja, hogy a jogellenes támogatások visszatéríttetése az azok nyújtásának napjától számított tízéves elévülési időn belül lehetséges. Ahogyan e rendelet (14) preambulumbekkezdése kimondja, ezen elévülési időt a jogbiztonság biztosítása érdekében vezették be.
- 103 Igaz ugyan, hogy e szabályok mint olyanok nem alkalmazandók az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó területen, azok az állami támogatások területén a jogbiztonság alapvető követelményéből erednek. Ebből következik, hogy még abban az esetben is, ha a közösségi jogalkotó nem állapított meg kifejezetten elévülési időt, a Bizottság nem késlekedhet határozatlan ideig jogkörei gyakorlásával.
- 104 Nem lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy az állami támogatások bejelentése az azok ellenőrzése közösségi szabályozásának központi eleme, és hogy az e

támogatásokban részesülő vállalkozások nem hivatkozhatnak arra, hogy jogosan bíztak a támogatások szabályszerűségében, ha azokat ezen eljárás be nem tartásával nyújtották (a fent hivatkozott Alcan Deutschland ügyben hozott ítélet 25. pontja).

- 105 Figyelembe kell venni továbbá azon tényt, hogy az ESZAK-Szerződésben az állami támogatásokra vonatkozóan előírt szabályozás – különösen szigorú jellege miatt – különbözik az EK-Szerződésben foglalt szabályozástól (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 101. és 102. pontját).
- 106 Ebből következik, hogy amikor az ESZAK-Szerződés keretében bejelentés nélkül nyújtottak valamely támogatást, az a tény, hogy a Bizottság késlekedik ellenőrzési jogköreinek gyakorlásával és e támogatás visszatéríttetésének elrendelésével, e visszatéríttetési határozatot csak olyan kivételes esetekben teszi jogellenessé, mint a Bizottság nyilvánvaló mulasztása és gondossági kötelezettségének nyilvánvaló megsértése.
- 107 Ennélfogva, noha az Elsőfokú Bíróság helyesen ítélte meg úgy, hogy valamely állami támogatás kedvezményezettje az e támogatás visszatéríttetését előíró határozat megsemmisítése iránti kereset alátámasztása érdekében hivatkozhat a jogbiztonság elvére, ezen elvet a hozzá benyújtott ügyben helytelenül alkalmazta, mivel nem vizsgálta meg, hogy a Bizottság az ellenőrzési jogköreinek gyakorlása során nyilvánvalóan mulasztott-e, és gondossági kötelezettségét nyilvánvalóan megsértette-e; kivételes esetekben kizárólag ezek teszik jogellenessé a Bizottság azon határozatát, amely az ESZAK-Szerződés keretében elrendeli valamely be nem jelentett támogatás visszatéríttetését.
- 108 A fentiekből következik, hogy a fellebbezésnek helyt kell adni, és hogy a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni a vitatott határozat 2. és 3. cikkét megsemmisítő részében.

Az ügy Elsőfokú Bírósághoz való visszautalásáról

- 109 A jelen ítéletből kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben helyesen ítélte meg, hogy a Salzgitter az ESZAK-Szerződés tekintetében jogellenes támogatásokat kapott, ez utóbbi ítélet meghozatala során azonban tévesen alkalmazta a jogot, mivel megsemmisítette a vitatott határozatnak a szóban forgó támogatások visszatéríttetését elrendelő részét.
- 110 Ezért az Elsőfokú Bíróság feladata egyrésztől azon kérdés eldöntése, hogy a Bizottság a jelen körülmények között nyilvánvalóan mulasztott-e, és nyilvánvalóan megsértette-e gondossági kötelezettségét, másrésztől pedig adott esetben azon többi jogalap megvizsgálása, amelyek vonatkozásában – a vitatott határozat 2. és 3. cikkét megsemmisítve – jogosan mellőzhette a határozathozatalt, amely jogalapok azzal kapcsolatosak, hogy a Bizottság helytelenül tekintett bizonyos befektetéseket az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozóknak, hogy a szóban forgó támogatások egy részét a környezetvédelmet szolgáló támogatásoknak kellett volna tekinteni, és hogy a megállapított irányadó diszkontráta téves volt.
- 111 A jogvita e különböző szempontjai ugyanis szükségessé teszik összetett ténykérdéseknek az Elsőfokú Bíróság által nem értékelt és a Bíróság előtt sem megvitatott elemek alapján való vizsgálatát, amiből az következik, hogy az ügy állása e kérdésekben nem teszi lehetővé a Bíróság számára a határozathozatalt.
- 112 Az ügyet ezért vissza kell utalni az Elsőfokú Bíróság elé.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság a csatlakozó fellebbezést elutasítja.**

- 2) **Az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-308/00. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2004. július 1-jén hozott ítéletét hatályon kívül helyezi a Németország által a jelenleg a Salzgitter AG – Stahl und Technologie (SAG) név alatt összevont Salzgitter AG, Preussag Stahl AG és a csoport acélipari leányvállalatai részére nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. június 28-i 2000/797/ESZAK bizottsági határozat 2. és 3. cikkét megsemmisítő, valamint a költségeket megállapító részében.**

- 3) **Az ügyet visszatalja az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága elé.**

- 4) **A költségekről jelenleg nem határoz.**

Aláírások